

ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของผู้บริหาร
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์
THE NEEDS ASSESSMENT FOR DEVELOPMENT OF INTEGRATED
LEADERSHIP OF SCHOOL PRINCIPAL UNDER THE SURIN SECONDARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE

¹เก็จกัญญา จิตเสน, ²ศุภธนภุช ยอดสละ และ ³ทรงเดช สอนใจ

¹Ketkanya Chitsen, ²Suphatanakris Yordsala and ³Songdech Sornchai

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์, ประเทศไทย

Surindra Rajabhat University, Thailand.

¹earnestketkanya@gmail.com

Received: May 23, 2023; **Revised:** July 25, 2023; **Accepted:** August 21, 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ 2) ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครู จำนวน 350 คน ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling) เครื่องมือมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ของ Likert Scale หาคุณภาพเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน และนำแบบสอบถามไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ของแบบสอบถามทั้งฉบับตามวิธีของ Cronbach ได้ค่า 0.97 สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า PNI โดยวิธี Modified priority needs index (PNI modified) ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของผู้บริหารสถานศึกษา

¹ นักศึกษา, คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ พบว่า โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และสภาพที่พึงประสงค์ภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ พบว่า โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

2) ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของผู้บริหารสถานศึกษาเรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ (1) การสร้างทีมงาน (2) การสร้างเครือข่าย (3) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ (4) วิสัยทัศน์ และ (5) ความฉลาดทางอารมณ์

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำเชิงบูรณาการ, ความต้องการจำเป็น

Abstract

The purposes of the research were to 1) study the components and the current and the desirable conditions of integrated leadership of school principals under the Surin Secondary Educational Service Area Office, 2) study The Needs assessment for Development of Integrated Leadership of School Principal Under the Surin Secondary Educational Service Area Office. The sample of this research, selected by Multi - stage Sampling technique, consisted of 350 people: principals and teachers in schools under the Surin Secondary Educational Service Area Office. The tool was a 5-level Likert's Scale estimator. The tool quality was assessed by 5 experts to verify content validity by face validity method. The questionnaire to try out not a sample of 30 people. Reliability by finding the alpha coefficient of the whole questionnaire according to Cronbach's method was 0.97. Data was collected by sending and receiving questionnaires by post and sent by the researcher. The statistics used were frequency, mean, standard deviation, Priority Index Value of Essential Needs (PNI modified) Step. The findings were as follows: 1) The current state of integrated leadership of school principals under the Surin Secondary Educational Service Area Office found that an overall was at a high level. The desirable conditions of integrated leadership of school principals under the Surin Secondary Educational Service Area Office found that an overall was at the highest level. 2) The Needs assessment for Development of Integrated Leadership of School Principal Under the Surin Secondary Educational Service Area Office principals by the need ordering from the highest to the lowest: (1) Team Building, (2) Networking, (3) Achievement, (4) Vision, and 5) Emotional Intelligence

Keywords: Integrated leadership, Need assessment.

บทนำ

สภาพสังคมในยุคปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงและแข่งขันกันสูง ทั้งในด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง เทคโนโลยีสารสนเทศและปัจจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องทำให้ประเทศไทยกำลังเผชิญกับสภาวะการเปลี่ยนแปลงของโลกที่กำลังเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการศึกษา การเปลี่ยนแปลงต่างๆ เหล่านี้ ส่งผลกระทบต่อการศึกษาให้ในรูปแบบต่างๆ รวมไปถึงการบริหารการศึกษา ทั้งในระดับโลกและในระดับประเทศ สถานศึกษาจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีผู้นำที่มีคุณลักษณะที่เหมาะสมและเป็นผู้ที่มีศักยภาพสูงในการขับเคลื่อนสถานศึกษาปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและการแข่งขันอย่างรุนแรงที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา สามารถนำพาสถานศึกษาไปสู่เป้าหมายด้วยความสำเร็จ ซึ่งตัวแปรสำคัญ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา มีความสำคัญในฐานะเป็นผู้ดูแลรับผิดชอบในการบริหารให้ประสบความสำเร็จ ซึ่งต้องอาศัยผู้นำที่มีภาวะผู้นำที่เหมาะสม เพื่อนำพาสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (เตือนใจ สุนกุล. 2562 : 11)

การบริหารและการจัดการศึกษามีลักษณะแตกต่างไปจากเดิม โดยสถานศึกษาจะมีอำนาจในการบริหารและการจัดการศึกษามากขึ้น ทำให้ผู้บริหารจะต้องปรับบทบาทหน้าที่เพื่อปฏิบัติงานบริหารสถานศึกษาในรูปแบบใหม่ ซึ่งปัจจุบันได้เกิดแนวคิดทฤษฎีทางการบริหารที่หลากหลายขึ้น มุ่งเน้นการบูรณาการให้ผสมผสานกลมกลืน การบริหารเชิงบูรณาการจึงมีความสำคัญและความจำเป็นในปัจจุบันเพราะการบริหารเชิงบูรณาการช่วยทำให้การบริหารงานเกิดประสิทธิผลสูงสุดเป็นไปตามเป้าหมายขององค์กรเพื่อให้การบริหารเกิดประสิทธิผลสร้างทีมงานแบบบูรณาการ สร้างพลังให้บุคลากรจัดลำดับความสำคัญของระบบงานทำให้เพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน ตอบสนองความต้องการของบุคลากรทั้งภายในและภายนอกองค์กร (พิมพ์รภัส ประสีระเส็ง. 2562 : 4-5)

ภาวะผู้นำเชิงบูรณาการ คือ ความเป็นองค์รวมในการนำตนเองและผู้อื่นที่สะท้อนมุมมอง การรับรู้ ตะหนักรู้ ความรู้สึกนึกคิด และวิธีการตอบสนอง และพฤติกรรมของผู้นำที่นำองค์การไปสู่เป้าหมาย โดยมุ่งเน้นการมีปฏิสัมพันธ์ทางบวกใน 4 ระดับ คือระดับบุคคล ระดับกลุ่ม ระดับองค์การ และระดับสังคม เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการพัฒนา หรือแก้ไขปัญหขององค์การ โดยผสมผสานแนวคิด แนวปฏิบัติในการนำและมุ่งเน้นความสำคัญของบุคคล นโยบาย และระบบการทำงานให้มีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน เพื่อประโยชน์สูงสุดขององค์การ (ปทุมพร เปียถนอม. 2554 : 12) ทั้งนี้อาจกล่าวได้ว่า ภาวะผู้นำเชิงบูรณาการเป็นแบบภาวะผู้นำที่ดีและเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน ผู้บริหารหรือผู้นำที่มีภาวะผู้นำเชิงบูรณาการ สามารถทำให้เกิดประสิทธิผลของงานและองค์การสูงขึ้น แม้ว่าสภาพการณ์ขององค์การจะมีข้อจำกัดต่างๆ เพียงใด (นารี น้อยจินดา. 2559)

จากความเป็นมาและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาสวรินทร์ในครั้งนี้ และบทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์เรื่อง แนวทางการพัฒนา

ภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สุรินทร์

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานมัธยมศึกษาสุรินทร์
2. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานมัธยมศึกษาสุรินทร์

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ได้ดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารและครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ จำนวนโรงเรียน 85 โรงเรียน

ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารและครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ปีการศึกษา 2565 จำนวน 70 โรงเรียน โดยใช้สถานศึกษาเป็นหน่วยสุ่ม จากการเปิดตารางสำเร็จรูปเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie; & Morgan. 1970: 608) กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 70 คน และครูหัวหน้างาน 4 ฝ่าย จำนวน 280 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 350 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling) โดยการสุ่มแยกตามขนาดสถานศึกษา แล้วจึงทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีจับสลาก

2. ขอบเขตเนื้อหา

กรอบแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาแนวทางภาวะผู้นำเชิงบูรณาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์จากการศึกษางานวิจัยของ ลูซซิเออร์และเอชัวร์ (Lussier and Achua, 2001), ยาเป็น เรื่องจรรยาบรรณ (2552), ปทุมพร เปียถนอม (2554 : 49), อนันท์ งามสะอาด (2556), รักจุฬา ดังตระกูล (2556), สิทธิศักดิ์ดา แจ่มแจ้ง (2558 : 93), นารี น้อยจินดา (2559 : 69), ทิพมาศ เศรษฐระโชติ (2559 :173), รสสุคนธ์ หนูงาม (2561 : 41) และ พิมพ์รภัส ประสิทธิ์เตสัง (2562 : 6) ผู้วิจัยได้ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงบูรณาการ 5 ด้าน ดังนี้ 1) วิสัยทัศน์ (Vision) 2) การสร้างทีมงาน (Team Building) 3) ความฉลาดทางอารมณ์ (Emotional Intelligence) 4) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Achievement) และ 5) การสร้างเครือข่าย (Networking)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ มีลักษณะเป็นแบบ

มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับตามวิธีการของลิเคิร์ต (Likert) แบ่งออกเป็น 5 องค์ประกอบ มีจำนวน 50 ข้อ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้น ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ตอนที่ 3 แบบสอบถามแบบปลายเปิด

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีการของ Cronbach

4.2 สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ (Percentage), ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

4.3 สถิติที่ใช้ในการหาความต้องการจำเป็นใช้ PNI (Priority Needs Index) จากสูตร PNI ของ (นงลักษณ์ วิรัชชัย และสุวิมล ว่องวานิช. 2548 : 279)

$$PNI = (I - D) / D$$

I = Importance สภาพที่คาดหวัง

D = Degree of success สภาพปัจจุบัน

โดยหาค่า PNI ทุกข้อคำถาม มาจัดลำดับความสำคัญตามความต้องการจำเป็นเรียงลำดับจากมากไปน้อย

ผลการวิจัย

จากการศึกษาความต้องการจำเป็นของการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ สรุปผล ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และสภาพที่พึงประสงค์ภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

2. ความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ เรียงลำดับความต้องการจากมากไปหาน้อย ได้แก่ 1) การสร้างทีมงาน 2) การสร้างเครือข่าย 3) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ 4) วิสัยทัศน์ และ 5) ความฉลาดทางอารมณ์ รายละเอียด แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ โดยรวมและรายด้าน

ด้าน ที่	องค์ประกอบภาวะผู้นำ เชิงบูรณาการ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	วิสัยทัศน์	3.85	0.57	มาก	4.69	0.33	มากที่สุด
2	การสร้างทีมงาน	3.70	0.57	มาก	4.70	0.32	มากที่สุด

ด้านที่	องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงบูรณาการ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
3	ความฉลาดทางอารมณ์	3.88	0.62	มาก	4.72	0.27	มากที่สุด
4	การมุ่งผลสัมฤทธิ์	3.84	0.51	มาก	4.74	0.22	มากที่สุด
5	การสร้างเครือข่าย	3.78	0.59	มาก	4.67	0.31	มากที่สุด
รวม		3.81	0.48	มาก	4.71	0.22	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า พบว่า สภาพปัจจุบันภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.81$, S.D.= 0.48) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าการปฏิบัติทุกด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ 1) ความฉลาดทางอารมณ์ ($\bar{X} = 3.88$, S.D.= 0.62) 2) วิสัยทัศน์ ($\bar{X} = 3.85$, S.D. = 0.57) 3) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ ($\bar{X} = 3.84$, S.D.= 0.51) 4) การสร้างเครือข่าย ($\bar{X} = 3.78$, S.D.= 0.59) และด้านที่มีการการปฏิบัติต่ำที่สุด คือ การสร้างทีมงาน ($\bar{X} = 3.70$, S.D. = 0.57)

สภาพที่พึงประสงค์ภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.71$, S.D. = 0.22) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าการปฏิบัติทุกด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ 1) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ ($\bar{X} = 4.74$, S.D. = 0.22) 2) ความฉลาดทางอารมณ์ ($\bar{X} = 4.72$, S.D.= 0.27) 3) การสร้างทีมงาน ($\bar{X} = 4.70$, S.D. = 0.32) 4) วิสัยทัศน์ ($\bar{X} = 4.69$, S.D.= 0.33) และด้านที่มีการการปฏิบัติต่ำที่สุด คือ การสร้างเครือข่าย ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = 0.31)

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน (D) ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ (I) ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นปรับปรุง (PNI Modified) และลำดับความต้องการจำเป็น โดยรวมและเป็นรายด้าน

ด้านที่	องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงบูรณาการ	I	D	(PNI _{Modified})	ลำดับ
1	วิสัยทัศน์	3.85	4.69	0.218	4
2	การสร้างทีมงาน	3.70	4.70	0.270	1
3	ความฉลาดทางอารมณ์	3.88	4.72	0.216	5
4	การมุ่งผลสัมฤทธิ์	3.84	4.74	0.234	3
5	การสร้างเครือข่าย	3.78	4.67	0.235	2

จากตารางที่ 2 พบว่า ความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ เรียงลำดับความต้องการจากมากไปหาน้อย ได้แก่ 1) การสร้างทีมงาน (PNI_{Modified}= 0.270) 2) การสร้างเครือข่าย (PNI_{Modified}= 0.235) 3) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ (PNI_{Modified}= 0.234) 4) วิสัยทัศน์ (PNI_{Modified}= 0.218) และ 5) ความฉลาดทางอารมณ์ (PNI_{Modified} = 0.216) ตามลำดับ

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย เรื่อง ความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ดังนี้

1. การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

1.1 สภาพปัจจุบันภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ พบว่า โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.81$, S.D.= 0.48) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ เป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีศิลปะในการบริหารงาน สร้างบรรยากาศในสถานศึกษาให้เอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติงานภายใต้บริบทที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา โดยใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ในการบริหารงานที่ทันสมัย สอดคล้องการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ที่มีการบูรณาการและเชื่อมโยงภารกิจและสามารถขับเคลื่อนการดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างทั่วถึง มีประสิทธิภาพและเกิดความยั่งยืน มีผลลัพธ์เชิงประจักษ์ทางด้านการบริหารที่มีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องและพัฒนาคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศได้ และสืบทอดจาก แจ่มแจ้ง (2558: 104) ได้ให้ทัศนะว่า ผู้บริหารเชิงบูรณาการจะต้องมีความรู้ทันสมัยต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกด้วย จึงจะสามารถนำการเปลี่ยนแปลงมาสู่องค์กรได้ เพราะการบริหารจัดการปัจจุบัน มุ่งสู่ประสิทธิภาพและเป็นประสิทธิภาพในระดับสากล ผู้บริหารเชิงบูรณาการจะต้องสามารถเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างสถานการณ์ปัจจุบันที่เป็นอยู่กับเป้าหมายได้ โดยอาศัยความรู้ที่เป็นปัจจุบัน ทันสมัย ซึ่งภาวะผู้นำเชิงบูรณาการพัฒนามาจากแนวคิดที่หลากหลายที่มีความเหมาะสมกับสถานการณ์ โดยมีเป้าหมายเพื่อสร้างสรรค์ ปรับปรุงและยืดหยุ่นในการนำไปสู่ความสำเร็จ (Hatala and Hatala. 2005 : 7) สอดคล้องกับงานวิจัยของรสสุคนธ์ หนูงาม (2559: 119-120) ได้ทำการศึกษา เรื่อง ภาวะผู้นำแบบบูรณาการของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 พบว่า ภาวะผู้นำแบบบูรณาการของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า ภาวะผู้นำแบบบูรณาการของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาจำแนกตามรายด้านพบว่า ภาวะผู้นำแบบบูรณาการของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 อยู่ในระดับมากทุกด้าน ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

1.2 สภาพที่พึงประสงค์ภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ พบว่า โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.71$, S.D.= 0.22) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ภาวะผู้นำเชิงบูรณาการจะมีการผสมผสานแนวคิดแนวปฏิบัติในการนำ คุณลักษณะ พฤติกรรมและสถานการณ์โดยมุ่งเน้นความสำคัญของบุคคล นโยบาย ระบบการทำงาน ให้เกิดปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ซึ่งผู้บริหารเชิงบูรณาการจะต้องมีความรู้

ทันสมัยต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกจึงจะสามารถนำการเปลี่ยนแปลงและเกิดประโยชน์สูงสุดขององค์กรตามที่ได้ตั้งเป้าหมายไว้และ Kettunen, Juha (2015 อ้างถึงใน พิมพ์ภัส ประสิทธิ์เตสัง. 2562 : 5) กล่าวว่า การบริหารเชิงบูรณาการช่วยให้การบริหารงานเกิดประสิทธิผลสูงสุดเป็นไปตามเป้าหมายขององค์กร สร้างความตระหนักของบุคลากรในการทำงานโดยเน้นกระบวนการปฏิสัมพันธ์ เพื่อให้การบริหารเกิดประสิทธิผล สร้างทีมงานแบบบูรณาการเน้นเป้าหมายและประโยชน์ขององค์กร ให้บุคลากรลดความสูญเสียและเพิ่มประสิทธิภาพของงาน ลดความเสี่ยงในการทำงาน ทำให้บุคลากรปลอดภัย จัดลำดับความสำคัญของระบบงานเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดขององค์กร บุคลากรหมุนเวียนเปลี่ยนหน้าที่ทำให้เพิ่มประสบการณ์ในการทำงานตอบสนองความต้องการของบุคลากรทั้งภายในและภายนอกองค์กร ประหยัดเวลา การเงินและกำลังคนมีการปรับปรุงกระบวนการภายในและการสื่อสารในองค์กรสร้างพลัง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Scheffert (2007 : 1-8) ศึกษาการใช้ภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของผู้นำทางการศึกษาในชุมชนกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้นำทางการศึกษาในชุมชน จำนวน 40 คน เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ ผู้นำการศึกษาในชุมชนใน 5 ประเด็นดังนี้ ความเจริญของสังคม พันธสัญญาในชุมชนความรู้ของคนในชุมชน การพัฒนาของคนในชุมชนให้มีความเชื่อในความสามารถของคน และการแลกเปลี่ยนเป้าหมายในอนาคต ผลการศึกษาพบว่า ผู้นำการศึกษาในชุมชนใช้แนวคิดภาวะผู้นำเชิงบูรณาการมากที่สุด

2. ความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ เรียงลำดับความต้องการจากมากไปหาน้อย ได้แก่ 1) การสร้างทีมงาน 2) การสร้างเครือข่าย 3) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ 4) วิสัยทัศน์ และ 5) ความฉลาดทางอารมณ์ จะเห็นได้ว่า ความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของผู้บริหารสถานศึกษาจะมุ่งเน้นไปที่การสร้างทีมงาน ผู้บริหารมีความตระหนักว่าบุคลากรมีความสามารถแตกต่างกัน ถนัดหรือเชี่ยวชาญคนละด้าน ความสำคัญต่อการพัฒนาองค์การด้วยการสร้างทีมงานเพื่อปฏิบัติการกิจต่างๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์การ การสร้างความไว้วางใจในระหว่างสมาชิกของทีมงาน โดยเน้นหลักการให้กลุ่มบุคคลทำงานร่วมกัน เพื่อปรับปรุงการปฏิบัติงานของทีมงานนำไปสู่การทำงานเป็นทีมอย่างมีประสิทธิภาพ การสร้างบรรยากาศที่กระตุ้นท้าทายให้เกิดพลังร่วมมือของบุคลากรหรือทีมงานและกาญจนา ช้างเยาว์ (2561 : 25) ได้ให้ทัศนะว่า วิธีการพัฒนาการทำงานเป็นทีม คือ การรวมตัวของบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป เข้ามาทำงานเพื่อให้งานสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้โดยร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ และพึ่งพาอาศัยกันและให้การปฏิบัติงานเป็นไปในทิศทางหรือแนวทางเดียวกันการทำงานเป็นทีมมีลักษณะเป็นกระบวนการ ประกอบด้วย กำหนดโครงสร้างที่แบ่งภาระหน้าที่และความรับผิดชอบ มีผู้นำกลุ่มมีสมาชิกกลุ่ม ร่วมกันวางแผนและกำหนดระยะเวลาในการปฏิบัติงานที่แน่นอน มีการติดต่อประเินผลการทำงานอย่างสม่ำเสมอ มีการปฏิสัมพันธ์กันภายในกลุ่มและกลุ่มอื่น ๆ อยู่ตลอดเวลาและการทำงานเป็นทีมจะช่วยเพิ่มความแข็งแกร่งให้กับองค์การอีกด้วย รวมถึงการสื่อสารกันด้วยความเปิดเผยมีความร่วมมือกัน มีความยึดมั่นในทีมงาน การสร้างทีมงานเป็นตัวแรกแซงอย่างหนึ่งในการพัฒนาองค์การที่สมาชิกในกลุ่มงานมีเป้าหมายร่วมกัน มีโครงสร้างการทำงาน มีกฎระเบียบปฏิบัติ มีบรรทัดฐานและวัฒนธรรมของทีม มีความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในการทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (เนตร

พัฒนา ยาวีราช. 2556 : 76) สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิภาพร นาราช (2558) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการสร้างทีมงานของผู้บริหารโรงเรียน ในจังหวัดนครนายก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 พบว่า 1) การสร้างทีมงานของผู้บริหารโรงเรียนในจังหวัดนครนายก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับตามคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับ คือ การทบทวนการทำงานอย่างสม่ำเสมอ การปฏิบัติงานที่ชัดเจนและความร่วมมือ และความขัดแย้ง

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

จากการศึกษา ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทราบถึง องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการ ทราบสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ภาวะผู้นำเชิง บูรณาการของผู้บริหารสถานศึกษา รวมทั้งความต้องการจำเป็นการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการ ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ซึ่งจะนำไปสู่แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ในขั้นตอนต่อไป และสามารถข้อมูลจากการวิจัยไปใช้ในการวางแผนเพื่อพัฒนา ภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของผู้บริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กาญจนา ช้างเยาว์. (2561). *การทำงานเป็นทีมของข้าราชการครูในโรงเรียนระยอง วิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เตือนใจ สุนกุล. (2562). *ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ทิพมาศ เสวตวรโชติ. (2559). *ตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำแบบบูรณาการสำหรับผู้บริหารโรงเรียน มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย และสุวิมล ว่องวานิช. (2548). *การวิจัยการประเมินความต้องการจำเป็น*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- นารี น้อยจินดา. (พฤศจิกายน 2558 – เมษายน 2559). “การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการ สำหรับผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร”. *วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต*. 10(2) : 69-80.

- นิภาพร นาราช. (2558). การสร้างทีมงานของผู้บริหารโรงเรียนในจังหวัดนครนายก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา
- เนตร์พัฒนา ยาวีราช. (2547). ภาวะผู้นำและผู้นำเชิงกลยุทธ์. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: เซ็นทรัลเอ็กเพรส.
- ปทุมพร เปียถนอม. (2554). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการสำหรับผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชน. บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิมพ์รภัส ประสิทธิ์เตสัง. (มกราคม - มิถุนายน, 2562). “องค์ประกอบและตัวบ่งชี้การบริหารเชิงบูรณาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคกลาง”. วารสารบริหารการศึกษา มศว. 16(30): 1-13.
- ยาเป็น เรืองจรรยา (2552). การบริหารเชิงบูรณาการ (CEO). สืบค้นวันที่ 15 กรกฎาคม 2557. เข้าถึงได้จาก www.kroobannok.com
- รสสุคนธ์ หนูงาม (2559: 119-120). ภาวะผู้นำแบบบูรณาการของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- รสสุคนธ์ หนูงาม. (ตุลาคม-ธันวาคม, 2561). “ภาวะผู้นำแบบบูรณาการของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10”. วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร. 9 (2): 219-239.
- รักจุฬา ตั้งตระกูล (2556). การสร้างภาวะผู้นำอย่างมีคุณค่า. สืบค้นวันที่ 15 กรกฎาคม 2557. เข้าถึงได้จาก www.intrans.co.th
- ศักดา แจ่มแจ้ง. (2561). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปฐมวัยสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร. 8(3) : 93-113.
- อนันท์ งามสะอาด. (2553). กระบวนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนอาชีวศึกษา. เข้าถึงได้จาก : <http://sisatblog.wordpress.com/2010/08/07/rr/>. สืบค้น 16 มกราคม 2559.
- Kettunen, Juha. (2015). *Integrated Management Approaches in Higher Education*. US-China Education Review. 5 (11) : 707-717.
- Lussier, Robert N. and Achua, Christopher F. (2001). *Leadership: Theory, Application, Skill Development*. Ohio: South-Western College.